

Боднар О.О.
*кандидат біологічних наук, доцент кафедри
ветеринарного акушерства, внутрішньої патології та хірургії*

Желавський М.М.
*доктор ветеринарних наук, професор кафедри
ветеринарного акушерства, внутрішньої патології та хірургії
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський*

ЯБЛОНСЬКИЙ ВАЛЕНТИН АНДРІЙОВИЧ

Валентин Андрійович Яблонський - доктор біологічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, дійсний член академії наук вищої школи України, народний депутат України 2-го скликання, фундатор нашого факультету, який створив і понад 15 років очолював кафедру ветеринарного акушерства і хірургії, а також понад 20 років був проректором з наукової роботи нашого університету.

Народився В.А. Яблонський 8 грудня 1930 в с. Вербень Демидівського району Рівненської області в родині священика. Закінчив Львівський ветеринарний інститут (1953), після чого працював головним ветеринарним лікарем Магерівського району Львівської області (1953–1959). Із 1959 по 1962 рік навчався в аспірантурі НДІ землеробства і тваринництва західних районів УРСР. Після успішного захисту в 1962 році кандидатської дисертації на тему “Деякі показники обміну речовин в спермі бугая” та здобуття вченого ступеня кандидата біологічних наук, Валентин Андрійович до 1967 року працював на Передкарпатській сільськогосподарській дослідній

станції МСГ УРСР на посаді заступника директора з наукової роботи. В цей час він активно займався вивченням обміну речовин у спермі різних видів сільськогосподарських тварин, одним із перших освоїв та провів електрофоретичний аналіз білків сперми.

З 1968 по 1972 рік працював на викладацькій роботі (старший викладач, доцент, завідувач кафедри ветеринарії) в Кабардино-Балкарському держуніверситеті (м. Нальчик). В 1971 році рішенням Вищої атестаційної комісії затверджений у вченому званні доцента, кафедри “ветеринарія” (акушерство і штучне осіменіння).

В 1970 році успішно захистив докторську дисертацію на тему “Видові особливості обміну речовин у спермі бугая, барана і кнура”, а в 1971 році рішенням ВАК йому був присуджений ступінь доктора біологічних наук.

25 серпня 1972 року рішенням конкурсної комісії В.А. Яблонський обраний на посаду завідувача кафедри фізіології і акушерства сільськогосподарських тварин Кам’янець-Подільського сільськогосподарського інституту і з вересня цього року до листопада 1998 року він працював у нашому університеті. В листопаді 1973 року Валентин Андрійович затверджений в званні професора по кафедрі “фізіологія, біохімія, ветеринарне акушерство і штучне осіменіння”. Впродовж 1973–1975 рр. - декан зооінженерного факультету, а з січня 1975 року по 1998 рік - проректор по науковій роботі.

Професор В.А. Яблонський - один з ініціаторів створення факультету ветеринарної медицини. У 1983 році обраний на посаду завідувача кафедри ветеринарного акушерства і хірургії новоствореного факультету, яку очолював 15 років. На базі кафедри ним була створена науково-дослідна лабораторія імунології відтворення ссавців, підрозділ трансплантації ембріонів, де і нині проводяться фундаментальні та прикладні дослідження, ведеться наукова та практична робота з держбюджетних та госпдоговірних тематик.

Професор В.А. Яблонський одним із перших вітчизняних учених став членом Міжнародної асоціації імунологів, є визнаним фундатором наукової школи ветеринарної імунології відтворення. Автор понад 300 наукових праць, із них - 2 довідники, 11 навчальних посібників, підручники, 7 монографій, понад 900 рефератів у Реферативному журналі «Биология», серія «Физиология человека и животных», понад 150 статей у засобах масової інформації. Головні напрями досліджень:

- історія Волині;
- українсько-польські стосунки;
- історія УПА;
- історія України;
- історія Церкви;
- історія та організація вищої освіти в Україні та за рубежом;
- проблеми педагогіки вищої школи;
- наукознавство, методологія і методи наукових досліджень;
- фізіологія, патологія та імунологія відтворення тварин.

Результати науково-дослідної роботи В.А. Яблонського особисто представлялися на наукових форумах у Японії, Польщі, США, Болгарії, Канаді, Німеччині, Італії, Голландії, Хорватії, Чехії, країнах СНД. Слід відмітити, що в період розпалу “холодної” війни склад радянських зарубіжних делегацій не перевищував 3-4 чоловік. По суті, в ті роки професор В.А. Яблонський був єдиним представником української імунології та ветеринарної науки на міжнародних зустрічах учених за кордоном. Вільно володіючи німецькою, англійською, польською, чеською та іншими європейськими мовами, він активно налагоджував творчі зв'язки з провідними зарубіжними вченими та науковими школами. І нині на адресу нашого університету на ім'я професора В.А. Яблонського з-за кордону надходять листи, запрошення, поздоровлення, періодична література тощо.

За вклад у вітчизняну науку та багаторічну науково-педагогічну діяльність В.А. Яблонський неодноразово отримував урядові подяки, йому

присвоєно звання заслуженого діяча науки і техніки УРСР, він обраний дійсним членом АНВШ України, член-кореспондентом УААН. У травні 1991 року в Ріо-де-Жанейро професор В.А. Яблонський на конкурсній основі був обраний віце-президентом Всесвітньої асоціації ветеринарної освіти.

Будучи видатним вченим та педагогом, професор В.А. Яблонський активно займається громадською роботою, він народний депутат України 2-го скликання. Під час роботи у Верховній Раді України депутат В.А. Яблонський, як голова підкомісії з науки, займався питаннями реформування вищої школи – один із авторів закону «Про освіту», а також законів «Про основи державної політики в галузі наукової та науково-технічної діяльності», «Про ветеринарну медицину». Народний депутат В.А. Яблонський вніс значний вклад у збереження та відновлення нашого міста, розвиток Подільського регіону, Подільської аграрно-технічної академії (університету) та інших навчальних закладів Кам'янця-Подільського, відповідально ставився до своїх депутатських обов'язків. Він гідно представляв нашу державу у 1995–1997 роках в Раді Європи, неодноразово виступав на її засіданнях. В.А. Яблонський є співавтором Європейської Конвенції з біоетики (про клонування організмів) – «Про охорону прав людини при застосуванні досягнень медицини та біології», разом з депутатом Л. Глухівським у Всесвітній асоціації інтелектуальної власності (м. Женева) відстояв створення Українського патентного відомства, всупереч пропонованій Євро-Азійській структурі.

З 1998 року В.А. Яблонський - професор Національного аграрного університету, член ВАК України, член спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій, директор навчально-наукового центру незаразних хвороб тварин, професор кафедри ветеринарного акушерства, гінекології і біотехнології Національного університету біоресурсів і природокористування України, автор першого вітчизняного підручника з ветеринарного акушерства на українській та англійській мовах.

У 2005 році виходить його автобіографічна книга «Сімдесят п'ята зима». Історія Волині найшла своє відображення в книзі «Нерозставлені акценти» (2010). Історичні нариси України в контексті автобіографії висвітлені автором в книзі «Епікріз» (2015) та «Нескорена Волинь» (2017). Нині автор працює над екранізацією історичних подій на Волині.

Професійна і громадська діяльність Валентина Андрійовича – це шлях надзвичайно патріотичної людини, яка істинно любить Україну: «... я щасливий тим, що хоч маленьку дещицю зробив для свого народу, його освіти, науки; що вніс свою кровинку в утвердження української державності...». В цих словах сутність, характер і покликання професора В.А. Яблонського.